

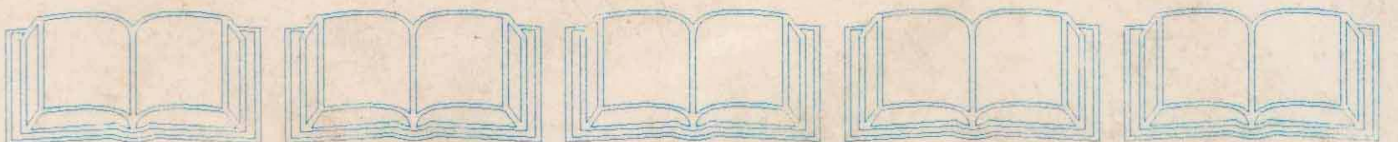
ပပ်လှိုခင်း

မာ်(၁)

ဝင်းဝင်းကျော်လိက်လုံးလေး ဖြိုင်းစေတံး

ပီးတံး- ၇၀၈၄

(ရှမ်းခမ်း)

‘ပပ်.လူ့ရှီခမ်း’ခေံ. ယိုင်းထိုင် နှူးရှမ်းလိမ်းလီးခပ်၊ ရှူးပေးလီးလူကာခမ်၊ ရှုတင်းရှူး တင်းရှခမ်
ခလး၊ ကိမ်း၊လူ့ရှူးနှူးကခမ်လိုမ်.လိခမ်၊ နိုင်းရှီခမ်းလိမ်းတီးခပ် ရှူးပေးလီးလူ့ရှီခမ်းသေယပ်. ထင်,လီး
ခပ်.ခိုင်ရှီတီးကွမ်း,မူးယပ်.။

လွင်းတင်းရှူးတင်းရှခမ်ခေံ. မီးခင်းလိမ်းလီး။ ဝီးသေမေုလူမေုကာခမ်,ယပ်.ခေံ နှူးရှမ်းလိမ်းခပ်
ထုမ်း,လီးသိုပ်,ရှီခမ်းထိုင်; ထုမ်း,လီးနိုင်းလိခမ်,လို့.တိုင်းထွမ်း။ ခေံ.ထင်,တေမီးနှူးခမ်းလိတီးနှူးတီးမခမ်း
ယပ်.။

ခင်းပပ်.ကွခမ်,ခေံ. လွင်းပိုခင်းမိုင်း၊ ပိုခင်းနှူးဂတ်.ဂူး၊ ပိုခင်းရှူးရှူးလွင်းလွင်း၊ ရှမ်းဂပ်.ထုမ်း၊
ကျူးပုမ်၊ လိမ်းပွင်၊ လိမ်းယိုခင်းထူးဂခမ်လိမ်းထွင်... ထိုင်းခေံ. ထွခမ်ကပ်ခင်းခွင်ခပ်,ရှမ်းခလးသင်၊
ထုတ်,တိမ်းကွမ်း,မူး,မူးခလးသင်၊ ရှပ်,ဂိပ်.သေသို့,မူးယပ်.။

ပုခင်းလှူးရှီခမ်းတင်းလီး-တမ်းလီးလူကာခမ်၊ လိပ်.ရှီခမ်းလိတမ်းယပ်.၊ သမ်.တိမ်းတွပ်,ခေးထမ်
ခလးတွခင်းနှူးလိခမ်၊ ကခမ်ဂိုင်းပူးနှီး,လင်ပပ်.ခခေံ.တု။ ပုခင်းနှူးရှမ်းလိမ်းလူလိမ်းခပ်-ထင်,ရှင်း
တေခင်းလို့ခပ်,ခေး လူတုရှူးယပ်.သေကမ်,ဂူး ယုမ်,ယမ်တေထုတ်,တိမ်းခွင်းကွမ်း၊ မုခင်းမို့, ထိမ်သို့,
လွမ်းပပ်,ရှမ်းမူးယူ,ဝခင်းခိုင်;ကမ်,ရှင်.။

ဝင်းဂုခင်းဂေုလိမ်းလီးခလးနှိုင်းခင်းတီး

ထွမ်ပိင်မိုင်းတီး

ထွမ်ပိင်ကန်ဝေးအခင်း၊ ပီခင်သီခင်းလှူခင်းလှမ်းခိုင်းခိုင်း/မိုင်းခိုင်း၊ ရှမ်းရှမ်းထွမ်းကန်သေ၊
ရှိုတ်းကန်ဂျ၊ မိုင်းလှူခိုင်းခခင်း၊ မီးဝံ့ရှမ်းမိုင်းယပ်။ ထွမ်ပိင်ခင်း၊ ထွမ်းကပ်ခမ်းလိခင်ရှိခင်းယ၊ ဝါခင်း၊
မိုင်း၊ ခိုင်းရှမ်းပင်မခင်းသေ ရှိုတ်းဝံ့ယပ်။

ထွမ်ပိင်မိုင်းရှမ်းခခင်း၊ မီးသီလှိုင် သီခိပ် သီလိုင် သီခပ်သေ၊ တာင်းယာင်းမီးရှူးထတ်း၊ တာင်းရှင်း၊
မီးသမ်ထတ်း၊ တူပ်လှိုင်ခပ်ခပ်ခခင်း၊ တာင်းရှင်းမီးခိုင်းထတ်းပံ့ခိုင်းပခင်း၊ မှမ်းယပ်။

သီလှိုင်ခခင်း၊ မွတ်၊ မီးခခင်း လွင်းခိုင်းရှမ်းမိုင်းတီးရှမ်း၊ ပီခင်ခိုင်းရှမ်းမိုင်းရှမ်း၊ ခိုင်းရှမ်းသျှ၊ ခခိုပ်၊
လှိုင်ခခင်းယပ်။

သီခိပ်ခခင်းပွင်၊ လိုင်းခခင်း ခခင်းလိခင်ရှိခင်းယ၊ ထိုခင်း၊ မီးခိုင်းခွင်ခင်းလိခင် ခခိုပ်လိခင်မီးမာ်းပွင်၊
ရှိခင်းဝံ့၊ ရှမ်းတီးခခင်းယပ်။

သီလိုင်ခခင်းသမ်၊ မွတ်၊ ခခင်းပေး လွင်းတူခင်းလှူ ရှမ်းမိုင်းတီးရှမ်းရှမ်း၊ ကမ်၊ ရှပ်ပိုခင်း၊ ပေးကမ်၊
ထိုင်းလှူကမ်၊ မာမ်၊ ခခင်းတူပ်လှူကန်ခခင်း၊ ခခိုပ်ခခင်းယပ်။

လှမ်းလှိုင်ခခင်းခခင်း၊ ခခင်းရှမ်းရှမ်းလွင်းရှိုတ်းတာင်းသင်း၊ လွင်းလာတ်းတာင်းထု၊ လွင်းခိုင်းလှူ
ပခိုင်း၊ ထိုခင်းခခင်းသျှ၊ ရှမ်းပိုင်းလွင်းဂတ်းယီခင်ခခင်းယပ်။

*****

မိုင်းတီး

မိုင်းတီးခခင်း၊ ခခင်းလိုက်းတာင်းရှင်း၊ မီး(60416)လွမ်းလမ်း။ လီခင်းလိခင်တာင်းကွတ်၊ တိတ်းထပ်း
မိုင်းခခင်း၊ မိုင်းလာမ်း။ ထိုင်၊ ထာခင်းဝခင်းကွတ်၊ တိတ်းထပ်းမိုင်းထီး။ ထိုင်၊ ထာခင်းဝခင်းတူဂ်းတိတ်းထပ်း
ယာင်းလိုင်(ဂယုး)။ တာင်းတူဂ်းသမ်၊ တိတ်းထပ်းမိုင်းမာခင်း၊ မိုင်းခခင်း။ မိုင်းတီးခခင်းခခင်းပွတ်းရှင်း၊ ပွတ်း
ထာခင်း၊ ပွတ်းဂင်၊ ပွတ်းကွတ်၊ ခခင်းယပ်။

ရှမ်းမိုင်းတီး

ရှပ်ရှမ်းမီးပိတ်၊ လာခင်းပံ့ပံ့(မိုင်း 1998)။ ခိုင်းရှမ်းကန်ယေးသျှ၊ ရှမ်းလာတ်းပိတ်၊ ပိုင်းဂခင်
ကိတ်းကီးခခင်း၊ မီးသီ၊ သိပ်းပံ့မိတ်း။ မိုင်းခခင်းတီးလှိုင်၊ တီးခိုခင်း၊ တီးခခိုပ်၊ တီးမာ်း၊ တီးလိုင်၊ တီး
ခခိုပ်၊ တီးထခူ၊ တာကင်း၊ ပကွတ်း၊ ဝု၊ လှမ်းရှမ်း၊ ကျေးခ၊ ခင်၊ ယာင်းလမ်း၊ ဂယာင်း ယာင်းပာတ်းတွင်း၊
လီးသေး၊ လှိုင်လှမ်း၊ ရှမ်း၊ ကိတ်း၊ မိတ်း၊ မာခင်း၊ ဂလှမ်း၊ ခခင်း...မီးထိုင်းခခင်းယပ်။

လွင်းယုမ်,ယမ်ဂိုင်းလီ

ဂူခင်းမိုင်းတီးခင်းဂမ်းခမ် ခပ်.ယမ်ဂိုင်းလီ ‘ထာဝ်ပုတ်.ထ’မီးရှုပ်ပာဂ်,ပိတ်,သိပ်။ လိုဝ်ခေခမ်. ခပ်.ထိုဝ်ခရိတ်. မူ,သလိမ်, ဗီ ထိုဝ်ခေ.ဂေးမီး။

ဗိုင်းဗု.(ရု,သီ,ကူ.တူ.)

မိုင်းတီးခင်းမီးခင်းဂတ်း၊ ခင်းမံ၊ ခင်းဗုခမ် သမ်ခင်း။ လိုခင်းတီး လိုခင်းသိပ်းသွင်တေး,လိုခင်း သီ, ပီခင်းခင်းဂတ်း။ လိုခင်းသီ,တေး,လိုခင်းပိတ်, ပီခင်းခင်းမံ၊ လိုခင်းပိတ်,တေး,လိုခင်းသိပ်းသွင် ပီခင်း ခင်းဗုခမ်ယပ်.။

ခိုင်းခွင်ကွင်,ခင်းမိုင်းတီး

ခိုင်းခွင်ကွင်ကွင်,ခိုင်းလိခင်းလမ်း - မံ.သင်း၊ ခေ.တိုင်း၊ မံ.ပပ်း၊ မံ.ပိတ်, မံ.ဂေး, မံ.ရှင်း...။ ခိုင်းခွင်ကွင်ကွင်,ခင်းလိခင်းလမ်း - သိပ်, ခမ်း၊ ငိုခင်း၊ ထိုခင်း၊ တွင်း၊ လိမ်း... ဧတ,ကပ်ထိုဝ်ခေ. ဂျ,ယပ်.။

ခင်းတင်းဂပ်းသိုပ်,

မီးတင်းရှိုင်းမိခင်း၊ တင်းလူတ်.ဗုး၊ တင်းဂုး တင်းလေး. ... ထိုဝ်ခေ.ယပ်.။ တေးရှိုင်းမိခင်းမီး တီး လုးသိပ်း၊ ရှုံးပိုင်း၊ ရိုင်းတင်၊ ခမ်း.ထင်၊ တေးခီးလိမ်း၊ မိုင်းသတ်, မိုင်းမိတ်; ထိုဝ်ခေ.ယပ်.။ တေးလူတ်.ဗုးလူင်မီးတီး လုးသိပ်းလေး; သူဂ်,လွင်, ဂပ်းသိုပ်,ဂခမ် တင်းမိုင်းမခင်းယပ်.။

*****

လွင်းယု,လီ

လွင်းကခင်းရှိုင်းရှိုင်း; ဂူခင်းရှိုင်းပေးလံ;ယု,လီရှိုင်းခေ. ငင်းမခင်းပီခင်း(ကျ,ရှု,ရ)တင်းဂိခင်းထာတ်; လိင်.ထိုယပ်.။ ပိုင်းခေ မိုင်းဂိခင်းတင်းဂိခင်းခေခမ်. ထုဂ်,ဂိပ်.ကွခင်း,ကွခင်း,သေ ထင်,ကိုခင်း။ (ကျ,ရှု,ရ) တင်းဂိခင်း ကခင်းမိခင်းမုခင်းတွမ်လေး; ဗုခင်း,မုဂ်.ဗွင်လိခင်း ဗုဂ်းတိုဝ်.သို,ခေခမ်. ကမ်,ထုဂ်,လီဂိခင်း။ ပေးဂိခင်းမိခင်း; တင်းပီခင်းတင်းပီခင်းယပ်.။

ကျ,ရှု,ရကခင်းထင်းပခင်း ပီခင်းဂီခင်းပီခင်းရှိုင်းလမ်း - ခမ်း.ခေမင်းပိုင်း၊ ခီ,ဂီ, ဗုဂ်းယိုဝ်းခင်း တင်း ခီဝ်၊ လုဂ်းမဂ်,လုဂ်းတိုင်၊ ရှုပ်ထုပ်,ရှုပ်မခင်း ဧတ,ကပ်ထိုဝ်ခေ.ဂျ,ယပ်.။

ခေမံ.သ္မိခေမံ.လီခေမံ.သီခေမံ.ခေမံ.မုတ်ခေမံ.ပီခေမံ.ပုခေမံ.ပင်ခေမံ.ဂူခေမံ.ရှင်း တျ,ယူ,လီမီးရှင်းတေ.တေ.။
ပေးကမ်း,လီခေမံ.ထိုင် ထိုင်းသားဂေးတန်းတေကမ်း,ယာဝ်းလီ။ ပေးလီတ်,မီးမူးထာတ်ခေမံ. ခွဲ
တူဝ် ဂူခေမံ.ရှင်းခေမံ. ထိုင်းပီခေမံ.ရှင်,ကွမ်း,ရှု,။ ပိုင်းခေမံ.လေးဂူခေမံ.ရှင်းခေမံ.ဝခေမံ.ထုတ်,လီခေမံ.ခေမံ. တီး
ကေ,သုတ်ခေမံ. သမ်ဂွမ်း သီ,ဂွမ်းယူ,ယဝ်.။

လူမ်းဂတ်းလူမ်းယီခေမံ.ခေမံ.ထိမ်ပခေမံ.လွင်းယူ,လီပိုင်ခေမံ.။ ပေးကမ်း,မီးလူမ်း ကမ်း,ထင်း
ထူလုံးထို။ ကသားဂေးတန်းတေကမ်း,ယာဝ်းလီ။ ခွဲလူမ်းခေမံ. မခေမံ.ပူးထာတ်လူမ်းလီင်.ထို'ကွမ်း.သီ,
ရှိုခေမံ,'။ ပီခေမံ.ထာတ်,ရှိုတ်းရှိုတ်းလူမ်းခွဲတူဝ်ရှင်းထိုင်းခေမံ. ခိုခေမံ.လီမူးတေ.တေ.။

သီလီတ်,ဝခေမံ.ခေမံ.ထိမ်ပခေမံ.လွင်းယူ,လီပိုင်ခေမံ.။ တူလုံးကပ်တူခေမံ.မိ.တူခေမံ.မွတ်,ခပ်ဂေးရှု.လီ
ယူ,။ တူခေမံ.ကွခေမံ.တူခေမံ.ယို,လှိုဂေး၊ ဝါ,ထူးတူဝခေမံ.ဂမ်းခေမံ.။ ပေးကမ်း,လီသီလီတ်,လီင်းဝခေမံ. ခပ်
ကမ်း,ယို,လီ။ ထာတ်,ကခေမံ.မီးခွဲသီလီတ်,တင်းလီခေမံ. မခေမံ.ထင်းရှိုတ်းရှိုတ်းခေမံ.ခေမံ.ရှင်း ရီခေမံ.ခိုင်မီး
ရှိုင်းယဝ်.။

ဗူးလှိုဗွဲသေကမ်း,ဝး လီခေမံ.ရှမ်း.ထဝ်. လုတ်.ရှမ်း.ထဝ်.ယူ,ယဝ်.။ ဂူခေမံ.လှိုင်ခေမံ.ယေးဝခေမံ.
ထုတ်,လီခေမံ.ထိတ်းမုင်းတေ,ပီတ်,မုင်း။ လုတ်,ကွခေမံ.ထိုင်ထွမ်းလှိုင်းထုတ်,ခပ်,ခပ်သေ ယိုင်းလီင်.ယိုင်း
ခိခေမံ.လီခေမံ.ရှိုင်းရှိုင်းယဝ်.။ လုတ်,ကွခေမံ.ထုတ်,ခပ်,(ကသား)12 ခပ်,ထုတ်,လီခေမံ. 10 ထုတ်,မုင်း၊ 2
ခပ်, 12 ထုတ်,မုင်း၊ ခေမံ.ခေမံ. 14 ထုတ်,မုင်း၊ ရှိုင်းလှိုင်း 16 ထုတ်,မုင်း၊ လုတ်,ကွခေမံ.လီင်ခပ် 18
တေ, 20 ထုတ်,မုင်းယဝ်.။ သင်ရှိုင်းလီခေမံ.ကိမ်,ထိုင်တန်းတေ ယူ,လီမီးရှိုင်းယဝ်.။

*****

ဗူးကွခေမံ.ရှိုင်း

မိုင်းရှိုင်း,ကွခေမံ.ခေမံ. မီးလင်းတူဝ်ခေမံ.။ ကွခေမံ.ရှိုင်းဗွင်းခမ်းလင်းတင်းလီ။ ခပ်ယူ,သဝ်းတီးခွဲ
ထိုခေမံ.လှိုင် တိခေမံ.လှိုင်ထိုင်။ တီးခွဲထိုခေမံ.ခေမံ. မီးခေမံ.ခေမံ.ခေမံ.။ ရှိုင်းဗေင်,ခေမံ.သမ်.မီးတူခေမံ.
မာ်,မုင်းလှိုင်တူခေမံ.ခေမံ.။ မာ်,မုင်းတူခေမံ.ခေမံ. ခေမံ.ဝါခေမံ.ခေမံ.လီမ်.(ကရသု,)မခေမံ.ဝါခေမံ.တူခေမံ.တေ.
တေ.။ ခိုင်,မာ်,မုင်းသုတ်းမူး ဗေင်လင်းခပ်မိုင်းဂိခေမံ.တေ,သေ,။ မီးခေမံ.မာ်,မုင်းခေမံ.ခေမံ.။ ရှိုင်းလှိုင်းထမ်
ဗေင်ခေမံ.ဂင်ခေမံ.ခေမံ.။ မာ်,မုင်းသုတ်း ရှိုင်းတူခေမံ.ခေမံ. လီမိုင်းထိုင်မိုင်းပု,ရူး,ခေမံ.သီ,ရှု,။ ဗူးထင်းသတ်.
တားဂိမ်းလီသေ ကပ်မိုင်းသား၊ ထဝ်,မုခေမံ.ယို,ခေမံ.ရှိုင်းခေမံ.။

ခေမံ.ရှိုင်းခေမံ.လီခေမံ.ထိမ်း ရှိုင်းခေမံ.လီမ်.(ကရူး,သု,)မာ်,မုင်းသေခေမံ.။ ထင်,ရှိုင်း.ကပ်ထဝ်,ဂင်,
လူးထိုခေမံ,(မူးသိုင်း)ခပ် ခေမံ.တင်းသေ သွတ်,ရှုတူခေမံ.မာ်,မုင်းခေမံ.ယဝ်.။ ခပ်ကွခေမံ.ခေမံ.ထိုင်းသိုင်း
ပိတ်းဂိခေမံ.မာ်,မုင်း ကိမ်,ကိမ်,ယဝ်.ဂေး။ ကွခေမံ.လမ်းခေမံ.လှိုင်းမိုင်းရှု, တီးဝင်,တူခေမံ.မာ်,မုင်းခေမံ.
ယဝ်.။ ဗွင်းခေမံ.ဗေင်လင်းခပ် ထင်,ကွခေမံ.လမ်း.လွမ် ခိုခေမံ.ဂိခေမံ.မာ်,မုင်းယူ,ယဝ်.။

ခုခန်ရှေ့ခမ်းပိတ်တိုခန်၊မူး လီးရှုခန်ပုင်လိင်းသေလး၊ ရှင်.လှိုင်.ထင်၊ခပ် လွမ်း.ရှုပ်၊တူခန်း မာန်၊မူင်းဝီ။ လိင်းတင်းလီဂေး၊ ရှင်ရှေ့သေကွခန်ရှု၊လူးဟူးကွခန်ရှုပ်ခပ်။ ဟူးကွခန်ရှုပ်လိင်းခခခခ.ထင်၊ ဝါး “ဂပ်တေတံ၊တင်ထိုင်းသူ-ရှုံးပေးလီးလွတ်၊ပေးခီခန်” ခန်ယပ်။ ဂမ်းခခခခ. မခင်းထင်၊တံ၊လွမ်းခူး မာန်၊မူင်းကခန် ရွမ်းလူခင်းလူးခင်းခခခခ.ယပ်. ကပ်မူးကပ်ရှိုင်းသေ၊ ခုခန်၊ရှုန်း.ရွှန်းဝီခန်ပိတ်ထိုင် တူခန်းမီ.လှိုင် ဖာန်၊ပုခင်းခခခခ.ယပ်။ သမ်.ခခခခ.လှိုင်.တူခန်းမီ.ခခခခ.သေ၊ ရှုကပ်ထိုင်းခိုင်း၊ ခိုခင်းမိုင်း မတ်.ထပ်း ပံ၊ခူးမီ.ခခခခ.ယပ်။ ကပ်ထိုင်းခခခခ. သမ်.မတ်.ထပ်းတီးကပ်မခင်းသေ ခုခန်၊ ရှုန်း.ပိတ်ဝီခန် ခိုခင်းလူးခူးမာန်၊မူင်းဖာန်၊ခခခခ.။

ရွှ်းရှုးရှုပ်၊ပိုင်းဝါးထိုင်းခိုင်းခခခခ. ပွတ်းရှု၊ကိတ်းခခခခ.လေး၊ မိုင်းမခင်းတေ.တေ.တင်းဝဂ်.လီးခူး မာန်၊မူင်းရှုလှ်း။ မခင်းထင်၊လတ်းဝါး “လိင်းတင်းလီဂေး-ကွခန်ဂခန်တံ၊ယီပ်.ရှင်းလင်ဂပ်သေ၊ ရှု၊လွမ်း ထိုင်းခိုင်း ရှုံးလွတ်၊ပိတ်ဖာန်၊ပုခင်းခခခခ.ဟူးဟူးတေ.”...ခန်ယပ်။

လိင်းခပ်ကွခန်ဂခန်ထွမ်းကပ်ရှုမ်းဟူးကွခန်ရှုပ်သေ လိင်းဝဂ်.ထင်ထခန် ကွခန်ဂခန်ပံးရှုံးလွတ်း ခူး ပိတ်ထိုင်ခခခခ.ယပ်. တင်းသီင်းယပ်။ ရှိုတ်းဝီ.လိင်းဟူးကွခန်ရှုပ်ခခခခ.တုပ်လီပ်။ ရွပ်းမခင်း ရှိုပ်. ခခခခ.ကွခန်းထိုင်းခူးလေး၊ လီးခမ်း၊တင်းတီးလှုပ်းယပ်။

ဂမ်းခခခခ. ခုခန်ရှေ့ခမ်းထင်၊ထမ်းဝါး “ရွပ်းသင်လေးဝမ်းပွံတုပ်ထိုင်းသေ ခမ်း၊တံ၊တင်လိင်းတင်း လံ၊လှ၊?”ခန်။ ဟူးကွခန်ရှုပ်လိင်းခခခခ. ထင်၊တွပ်၊ဝါး “ရွပ်းဂပ်ပီခန် ဟူးကွခန်ရှုပ် ဟွင်းခမ်းလိင်းတင်း လီးလေးကွပ်း။ ထပ်းမုခန်ယှု၊ခုခန်ရှေ့ခမ်းဂေး၊ ယှိုင်းကပ်ဂပ်လိင်းသေ ရှုမ်း၊လှမ်းဟွင်းခမ်းရှုခင်းမိုင်း ရှုံး လီးလွတ်းပေးခီခန်သေတေ.”... သင်၊သွခန်ခခခခ.ခခခခ-ကပ်သံ၊ထိုင်းမူတ်း ပွတ်းထိုင်းခတ်၊ရှု၊ဂမ်းလီပ် ယပ်။

ထင်၊ဝါး-ရှုခင်းရှုခေ. ကမ်းပီခန်ဟူးကွခန်ရှုပ်လီး။ ရှုလှ်းရှုး ဟူးကွခန်ရှုပ်ခခခခ.ခခခခ. ပီခန် ပိုင်လှိုင်ရှုးလွင်းလွင်းယပ်။ လမ်းလွင်းခိုင်း.လှိုင်း.လှိုင်းပိုင်းယပ်။ သင်ထိုင်းဝါးဟူးကွခန်ရှုပ်ဂတ်.ခီခန်၊ ထိုင် တေပွင်ရှိုတ်းလီး၊ ဖိတ်ထိုင်ယွတ်း ရှုတ်းထိုင်တီးလီးယှု၊ရှုးလွင်းလွင်း။

*****

ဓမ္မာပဒေသနာ၊

(1)

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ။ ...။

(2)

ဓမ္မာပဒေသနာ

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ၊ ဓမ္မာပဒေသနာ၊

ဓမ္မာပဒေသနာ။ ...။ ။

*****

ပိုခင်းနှိပ်;ထင်းဂင်းသိုဝ်

ထိုင်းပေးစမး ... ပူးလို့၊ ခမ်းသင်၊
 ဝခင်းဂိုတ်၊ ... ပီးတီး 1887(ပီးဂေးထု၊ 1118)လို့ခင် 17မ့်၊ 1 ဝခင်း။ ဝခင်းသုန်း။
 တီးဂိုတ်၊ ... ဝခင်းခရီးဂိုင်း၊ ခင်းတွခင်းဝိုင်းလင်း၊ ဂိုင်းတွင်း၊ တူင်၊မိုင်းခမ်း၊ မိုင်းတီး
 ပွတ်းထာခင်း။

မိုင်းလိက်ထိုင်း‘သို့သု၊’ကမ်၊ခခင် ‘ကီးသို့’ ဝီးမူးရှင်ထိုင်ဝုး-‘ထင်းဂင်းသိုဝ်’၊ ‘ထရေးလီးသို့’၊
 ‘ထရေးပေးရှု၊’။ စတ၊ယူ၊(ဝတ်)ရွင်း မိုင်းလီး ၈ ခုပ်၊ တီးဝတ်ဝိုင်းလင်း လီးထိုင်းဝုး-ထင်းထာင်း
 ‘သုမခရ’ခမ်ယပ်။

လူင်းမိုင်းရှိုခင်းလိက်တီး မေးလမိုင်၊ လီးသွင်ပီး။ သမ်၊ခမ်းပူခင်းခင်းခင်းမိုင်းထီးလီးယူ၊သမ်ပီး
 ထင်၊ပွတ်းခိုခင်းမူး။ ဂွပ်းတင်းရှု၊ခမ်တင်းရှုခင်းခင်းလေး၊ လုတ်းခင်းတေးပေးခမ်တေးတေး။

ဂွပ်းပိုင်းခွခင်းတပ်၊ ဂျေခမ်းဟု၊တင်း မူးယူ၊တီးမိုင်းခမ်းသေ ခိုင်ရှိုတ်းလွင်းကမ်၊လီတီးမခင်း
 ထင်းလေး၊ ထင်၊လီးပီးရှု၊ယူ၊တီး ဝိုင်းဂင်းသိုဝ်၊ တူင်၊မိုင်းလို့ခင်း။ ထင်းဟု၊လူင် ထင်၊ပင်းယုတ်၊ယွင်း
 ခိုခင်းပီခင် ထင်းတူခင်းလူင်ဝိုင်းဂင်းသိုဝ်ယပ်။

ယူ၊ခင်းဝိုင်းဂင်းသိုဝ်လီး 1887ပီးတီမ်ယပ်၊ ဝိုင်းခင်းလုလီး၊ ဝခင်းဂပ်၊မိုင်းလင်သေလေး၊ ထင်၊
 ပွတ်းခိုခင်းမူး တီးဝခင်းဝိုင်းလင်းယပ်။ ဟိုဝ်၊ရှုတ်းဟိုင်ခိုခင်းမူး၊ ဂွပ်းပိုင်းမီးဂူခင်းသီး၊ဂေ(သေ၊သွမ်း)
 တင်းရှု၊တင်းရှုခင်းမခင်းထင်းလေး၊ သမ်၊လီးပီးထိုင်းကမ်၊ဂူး ထိုင်တီးပေးလီးထာင်းပီခင်ဂူခင်းရှိုခင်းရှု၊
 ယပ်။

*****

ပေးသင်,ဝိ

လုနီးလုခင်ယိုင်းတီး

ဂူးဝခင်းတီး

သွခင်လိဂ်းလီးယုးငိုင်း။

လုဂ်.ထပ်.ဂင်ခွံ

ဂူးခိုင်းဗွံ

မိုင်းသိုလိတ်,ဝခင်းဂိုင်း။

သုဂ်းခရးမးလီ

ခိုင်းဂေးသီ

ဝိဂိုင်းလီးခိုင်းသိုင်း။

ပေးတေလာတ်းပခင်

လွင်းလီကခင်

ကွခင်ဂခင်တွင်းဂူးမိုင်း။

*****

တွင်းထိပ်းတွင်းလူ

တိုင်းပီခင်တွင်းထိပ်းတွင်းလူခင်။ လုဂ်းကွခင်,ထိုင်းယု,ခင်းမိုင်း တိုက်.ခိုခင်းယို,ခပ် ထပ်းပီခင် ခခမ်သေ လီးလူ.တိုခခမ်သေပိုခင်းယပ်။ ဂွပ်းတိုင်းပီခင်ခင်.သေ၊ ထာတ်းခခမ်.ခင်းတူဝ် ယုပ်းယွမ်းဂျ၊ ခလး၊ ထာတ်းလိင်.လွဲ(ဂျ၊ဂျ၊ရ)ခင်းတူဝ် ထာင်းယုပ်.ယွမ်းမး။ ခိုဝ်လုမ်းဗုခင်.ခိုင်းပီးလုဂ်းကွခင်, မွဂ်းသမ်လုခင်.လိင်လိင် လီးလူ.တိုခခမ်တွင်းထိပ်းတွင်းလူခင်.ယု,ယပ်။

မိုင်းတိုင်းပီခင်လုဂ်.တီး“ခီး”သေ ခပ်းခင်းတွင်းဂျ၊ခလး၊ ထပ်,လီးပီခင်တွင်းထိပ်းတွင်းလူ.ယပ်။ မိုင်းခခမ်. ထာင်းဗုခင်းတိုခင်းခခမ်.လွဲ၊ တီးခိုဝ်မိုင်းဂွင်းဂုလု,ခလး၊ ခင်းတိုင်းဂိုခင်လွဲ၊ လုဂ်.တီး မိုင်းမုခင်းခလး၊ ဗုခင်,မုဂ်.ထိုင်းခခမ်.လွဲခတ,ဂာဝ်ထိုင်းခခမ်ဂျ၊ယပ်။ တွခင်းတု,ဂိုတ်,ခေတိုင်းပီခင်ခင်.

ထုတ်လွှာသီး ယုရှ်းမိင်းတင်းပီခ် ခပ်းခင်းပာဂ်၊ခင်းသုပီးခခေင်ယဝ်။ လွှာလီးဂိတ်၊ခေရှေသီး တင်းပီခ်ခေ။ ကခေင်လမ်၊လွင်းလှိုင်ပိုခင်းထိုင်-

တိုင်းခင်းမးလုဂ်းကွခေ၊ ပခေဂ်းလုဂ်းကွခေ၊လိင်ခပ်၊ ခတ၊ကပ်မိုဝ်းဂိုတ်၊လိင်၊မးရှေခေ၊တေ၊ ထိုင်ပေးလီး၊ ၏လှိုင်သေခလး။(ခေင်၊ခင်းမးလုဂ်းကွခေ၊ခေ။ ရှေသီးလီးတင်းပီခ်တင်းခေင်ယု၊ယဝ်။)

သင်လုဂ်းကွခေ၊လီး၊ ၏လှိုင်မးထိုင်၊ ပခေဂ်းဂိခေခေင်၊ခင်းမးမခင်း ကိဂ်၊ပုးတင်းဂိခေ ကခေမီး ထာတ်းလိင်၊ထိုင်(ကျ၊ရှ၊ရ)တိမ်ထုခင်းသေ သီခင်းသုခခေင်၊ခလး။ တု၊ရှိတ်းခေင်၊ဂိခေဂ်းကပ် ခေင်၊ကခေင်သီခင်းသုသေပိုခင်းခခေင်၊ခလး။ ခေင်၊ခင်းမေ၊၊ ခင်းခေင်၊ ခင်းခေင်၊ လီး၊ခေင်၊ ထိုင်း ခခေင်၊ ကပ်တုမ်း၊ဗုတ်၊ဗုတ်၊ယဝ်။ ထင်၊ရှိတ်းခေင်၊လင်းသေဂိခေခလး။

တွမ်းတု၊တေ ဗီးလှိုင်ဗီးကွခေ၊ ရှိတ်းထိုင်ရှုမ်၊လှမ်းယု၊ရှ်းမိင်းမုခင်း တွမ်လီးခခေင်၊သေ ထိုင် တိုင်းဂျ၊ခလး။ ကပ်ခီးလုဂ်းကွခေ၊ခပ် ပိတ်းတုဂ်းထိုင်ဂမ်းလိင်၊ ကမ်၊ခခေင် ဗင်လိခေပိတ်းဂမ်းလိင် သေခလး။ ဂွပ်းသင်ခေ ခင်းခီးလုဂ်းကွခေ၊ခခေင်၊ ထင်းမီးမိင်းခေင်လှိုင်ဂွမ်းလှိုင်ခခေင်၊ခလး၊ကွိုင်း။

ပေးကွဂ်၊ထိုင်ခလးမးယဝ်၊ထိုင် ကပ်ဂွမ်းသီ(ဂွမ်းသဂ်)သေ သုဂ်းမိုဝ်းရှ်းဂိင်းသုသေခလး။ မိုဝ်းမိုဝ်းခပ်း ရှင်ဗေင်းခခေင်၊လှိုင်၊ မိုဝ်းပီဂိခေခလး၊ မိုဝ်းဂိခေတင်းဂိခေယဝ်၊ခခေင်၊လှိုင် ထုတ်၊လီးသုဂ်းမိုဝ်း ရှ်းသီခင်းသုတေ၊တေ၊ယဝ်။

ခေင်၊ရှိုင်မိင်းသေထိုင်၊သေမိပ် တေကမ်၊ခပ်းဂျ၊လီး၊ ခင်းခေင်၊ဂိခေခလး၊တင်းဂိခေခခေင်၊ တွမ်း ရှုမ်၊ဝိ၊သေခလး။ သင်ပီခ်လီးထိုင် မိုဝ်းထမ်တေဂိခေခခေင်၊ ထင်၊မိုဝ်းခပ်းရှင်ဗေင်းခေ၊လိသေပိုခင်း ယဝ်။ တုမ်းရှင်ဗေင်းယဝ်၊ သမ်၊ကမ်၊တုမ်း ကမ်၊ရှုမ်၊ဝိ၊ထိုင်မိင်းတင်းပီခ်ခပ်ထင်းခပ်းဂျ၊ထပ်းတီးခပ်း ဗေင်းခခေင်၊ယဝ်။

ခေင်၊ရှိုင်မိင်းတင်းပီခ်ခပ် ပေးတေကမ်၊ခေ၊တိုခင်းမး ထွမ်းမိင်းမုခင်းခခေင်၊ ဗေင်၊ခလး၊တင်း ဂိခေလှိုင်ခပ် ယု၊ပိတ်းပီခ်၊ပိတ်းပိတ်း။ ထုတ်၊လိထုမ်လိခေပိတ်း ကမ်၊ခခေင်ထုတ်၊ဗုတ်၊ပိတ်းယု၊ယဝ်။

သင်လုဂ်းကွခေ၊ထပ်းတင်းပီခ် မက်၊ရှုတ်းဂေ၊ ထင်းသိုပ်၊ပီခ်တွင်၊လိပ်းတွင်၊လှိုင်၊ယဝ်။ ဂွပ်း ခေ ထုတ်၊လိသမ်းခိမ်ရှေ၊ဗေင်၊ ‘မက်၊ရှုတ်း’ ပခေဂ်းလုဂ်းကွခေ၊လိင်ခပ်မိုဝ်းလီး၊ ၏လှိုင်ခခေင်၊ယု၊ယဝ်။ ယု၊ယုခခေင်၊ရှေသီးပခေ တင်းပီခ်မက်၊ရှုတ်းခလး တွင်၊လိပ်းတွင်၊လှိုင်၊လီးယု၊ယဝ်။

*****

ပိုခင်းဂိုဏ်းလင်းသိုဝ်ခါခင်း, ဟေ့

ထိုင်းပေးလင်း ... ခုခင်းဟောင်းခမ်း(လင်းရှေးခမ်းဝိုင်းဝါ)

ထိုင်းခမ်းလင်း ... လင်းခင်းကွခင်း,/ခင်းကီ၊

ဝိးဂိုတ်, ... ဝိးတံး 1၈၈၄ခင်း(ဝိးခရိုတ်.1၇၈1)

ထိုင်းမိုဝ်းလိတ်. ... ခုခင်းယီးခင်းခမ်း

လင်းသိုဝ်ခါခင်း, ဟေ့ခေ. ပီခင်းလင်းကွခင်းဂေ့, သင်း ပူဂ်းတင်းလိးမိုင်းတုမ်ဂီခင်း, တီးလင်းသေ ပီခင်း ဟေ့ရှေးဂွတ်ခင်းဂတ်.ခိတ်, ထိုင်းသီင်ယို, လိုဝ်း ခိုဝ်လင်းဟေ့ခေ. တူခင်းခိုင်းယဝ်။

မခင်းလင်းဂိုတ်, မိုဝ်းဝိးတံး 1၈၈၄ခင်း၊ တီးဝိုင်းသု၊ ဂူလင်းခင်းကီ၊ မီးခပ်သမ်ပီးခွင်းခင်းခေခေ. မခင်းလင်းပီခင်းဂေ့. ထီးသွင်း။ မိုဝ်းပီခင်းလင်းကွခင်း, လိင်ခေခေ. ဂွပ်းပိုဝ်းခင်းခင်းရှေးတင်, ပုး ခု.ခါခင်းလ; ခပ်ခမ်းလင်းလိးပီးကွခင်း, ခင်းရှေးဂွု၊ မိုဝ်းမခင်းလင်းလိးသွင်းခုပ်, ခေခေ. ဂွပ်းပိုဝ်းတင်းခမ်းမခင်း လိးပီးဂွု, ယူ, ခင်းထမ်းသေ လိးဂီခင်းဂေ့. ဂခင်း တင်းသိုဝ်ကွခင်း, ခပ်။ သိုဝ်ခါခင်း, မိခင်းတီးလင်းလင်း; ကွခင်းမခင်း လင်း; မီးရှိုးသိုဝ်ခါခင်း, ဝိ.လင်း; ဝါးမုးလင်း, လိးထိုင်းဝု; ‘လင်းသိုဝ်ခါခင်း, ဟေ့’ ခေယဝ်။

မခင်းလင်းလိးသွင်းဂီခင်း ကပ်တင်းဂူ. မေ့တီး ‘မိုင်းခွင်းခေ’ သေ၊ မိုဝ်းဝိးတံး 1၈0၄(ဝိးခရိုတ်. 1311)ခေခေ. မခင်းလင်းလိးခိုခင်း ပုတ်ရှင်းရှေး။ ဂွင်းကပ်ခွင်း. လိးမခင်းလင်းသမ်လင်းဟေ့.(မိုင်းဂွင်း) မုးခိုခင်းဂီတီးဂီမိုင်းမခင်းလင်း။

မိုဝ်းမခင်းလင်းလိးပုတ်ရှင်းရှေး မိုင်းမားလင်းယဝ်. ဂေ့; ခိုခင်းတင်းဝိုင်းလေးလါခင်း. ရှိုးပီခင်းဝိုင်း ဝင်းရှေးသီင် မိုင်းမားလင်းသေယဝ်. ကပ်. ပိုင်း, ပွင်သင်းဝါခင်းမိုင်းမုး။

လင်းသိုဝ်ခါခင်း, ဟေ့ခေ. ပီခင်းဂေ့. ခမ်းခမ်း; “လိးလင်း. ဟေ့ခင်း. ဟေ့ခင်း;” ခင်းမိုဝ်းတီးမုးကခင်း တင်းပိုခင်းယဝ်။

မခင်းလင်းလိတ်, ပီခင်းဂူခင်းမိုင်း ရှိုးပီခင်းသမ်ထါခင်း-

* ထိုင်းခုပ်, သင်းပီးလင်းတီး-ရှိုးဂီခင်းကပ်တင်းဂူ. မေ့ ဂူလင်းလင်း။

* ထိုင်းခုပ်, 20 တေ့, 40-ရှိုးမေ့ရှေးပီးမားမီး/မေ့ပုတ်ပွင်ဂွခင်းဂူပီးပီး

* ထိုင်းခုပ်, 40 လိုဝ် -ရှိုးမေ့ပွင်ဂခင်းမိုင်းလင်း; မေ့သွခင်းလင်း

မိုဝ်းဝိးခရိုတ်. 1314 တေ့, 1321 ခေခေ. မခင်းလင်းခိုခင်းဂူ. တွမ်မိုင်းတီး ထိုင်းကခင်းလိး လိတ်, ယီးဂခင်းမုး မိုခင်း, ခေခေ, မိုင်းမား၊ သီခင်းလေး၊ သိပ်းသွင်ပါခင်းခမ်း၊ မိုင်းလင်း၊ မိုင်းထီးပွတ်းရှင်း,

သေကမ်,ဂျး၊ ဗင်ထိုင်မိုင်းဝေ,သျးလီ၊ မိုင်းတီးကျ,သမ်,(ကျွမ်)ထိုင်းခမ်.သေ ခိုခင်းတင်းပီခမ်မိုင်းတုမ်
ဂ်ခမ်,တီး‘မိုင်းမင်းလူင်’ယဝ်။

ထိုင်မိုင်းပီးတီး 1၂၄၄(ပီးခရီတ်.1364)၊ ထိုင်းပခင်းထင်းလံး; Zhပီး၊ ထမ်,ရှေလံး; dh
ပီးခခမ်.၊ လံးသိုင်းဂမ်,ခွခင်းပေး လမ်းတုလိုမ်းမိုင်းရှု,ယဝ်။

*****

ရွမ်းဂမ်းထုတ်,

တုတ်တံလံးကမ်,ခင်း။

ခင်းကမ်,ထုတ်,လုင်.သေ။

ရှုကမ်,မူးရှင်ရှိုင်း။

ပေ.တုတ်ကွခမ် သွခမ်တုတ်လိုခင်း။

ဟေ.ကမ်,ဟံ၊ ထီးကမ်,လပ်.။

ထု.ရှမ်းခီ လီရှမ်းသိုင်း။

ရှုလံးပိုင်းထမ်း၊ ထမ်းပိုင်းရှုလံး။

ယိုင်းခင်း,ဟံ၊ ထီးခင်း,ခမ်း.။

ရှုမိုင်းဂ်ခင်း တီခင်းမိုင်းသျး။

တင်းရှု.ခမ်း တင်းဂမ်ကေ,။

လီပိုင်းခင်း; ယဝ်.ပိုင်းငိုခင်း။

ပိုခမ်တံမ်ဂမ် ရှမ်းကမ်,လံး။

ဂံ.သုဂ်းထင်းလီ ဂံ.သီထင်းဂိုင်း။

သိုတ်တံသိုတ်တံခင်း လံခင်းတံလံခင်းပုတ်း။

ခမ်းလိုက်.ကမ်,မေး; ခမ်း.မေးကမ်,လိုက်.။

ခမ်း.သုဂ်းလုံ ထုံလီဂျးခခမ်.။

လိက်ယိုခင်းလူးဂခင်

မံ ၁၁,၀၁၀; ခွင် မု.

တူင်,လေးဝိုင်းခမ်းခမ်း။

မံဝခင်း။ ။ ၁၄-၇-၂၀၀၀

ယိုခင်းထိုင်/-

တီးဂေ့.လီးတိပ်.သိုင်

ယူ,တီးဟှင်,ခမ်းမာ်းသေ သူင်,ယိုခင်းခပ်,ငါးလီ ထိုင်တီးဂေ့.ဂိုင်းတိုင်ရှမ်းခပ်တင်းသိုင်းယပ်။

ခမ်းမံခင်းတူင်,လေးဝိုင်းရှမ်း တေပိုတ်,ဟုတ်,ပင်ရှီခင်းလိက်တီးဂေ့, သာမ်သီ,သိပ်းပင်လိုင်သေ ခခေ. တီးဂိုင်,ပီးခွင်.တီး ခင်းမိုင်းခင်ကခင်တေပိုတ်,ဟုတ်,ဂေ့, တေမီးရှမ်းရှမ်းသိပ်းပင်။ ခွပ်းခပ် ရှမ်းခပ်လှိုင်,ဂီခင်းမေ့သွခင်းခမ်းတေ.တေ။ ပေးပီခင်လီးတီးဂေ့.လီးတိပ်.သိုင်ရှမ်း ခီခင်းတေးရှင်. ရှင်ပခင် တီးဂေ့.ရှမ်းတီး ဂိုင်းတိုင် မေးပခင်းရှင်ပခင်ပခင်းပီးခွင်.ရှမ်းလှိုင်ပံ,ရှမ်းမေ့လိက်လီးတီးခေ. ပခင်းယို,ယို,ခမ်းခမ်းသေဂမ်း။

ဝခင်းထီး(၁-၈-၂၀၀၀)ရှမ်းတေမီးပင်ဟိုင်းလိမ်.မေ့သွခင်း။ ဝခင်းထီး(၁၄-၈-၂၀၀၀)တေလှင်း ပင်သွခင်း။ ခွပ်းခပ်ရှမ်းတီးဂေ့.ရှမ်း ပခင်းလှိုင်;ပခင်းသိုင်လှမ်းသီလှမ်းမေးပီးပီး။ ရှမ်းတေပို.မွင်းရှပ်.တီးတေး လှိုင်.ဝီ.ယူ,။

ယုမ်,ယမ်ခမ်း.လှိုင်သေ-

(လီးလှိုင်)

*****

ဂင်ဝခင်းဂင်ခိုခင်း

တင်းကပ်မိုင်းလိင်းတေ၊လပ်းသိုင်,ခေ၊ မီးယမ်းရှင်ခွင်လပ်၊ ယမ်းဂင်ခွ၊ ယမ်းခွလု၊ ယမ်းဝခင်းတိုင်၊ ယမ်းဝခင်းလံ၊ ယမ်းဝခင်း၊ ယမ်းဝခင်းတုန်းလုံထိုင်းခေ၊ယပ်။ တင်းကပ်လပ်းသိုင်,တေ၊ မိုင်းလိင်းဂေ၊ မီးယမ်းရှင်ခမ်း၊ ယမ်းခမ်းလှိုင်း၊ ယမ်းတိုင်ခိုခင်း၊ တိုင်ခိုခင်းလံ၊ ယမ်းမိုင်းလိင်းလုံထိုင်းခေ၊ယပ်။

တင်းကပ်မိုင်းလိင်းတေ၊လပ်းသိုင်,ခေခေ။ ရှင်.ဝုးဂင်ဝခင်း။ တင်းကပ်လပ်းသိုင်,တေ၊မိုင်းလိင်းသမ်.ရှင်.ဝုးဂင်ခိုခင်း။ ယေ;ဝခင်းယေ;ခိုခင်းခေ.မီးသားသီ,လှိုင်းမိုင်း ရှင်.ဝုးခွပ်;ယမ်းခေယပ်။ တင်းကပ်ဂတ်,ခေ.တေ၊ဝခင်းဂတ်,တေမုးခေခေ။ ရှင်.ဝုးခွပ်;ဝခင်းဂတ်,။ တင်းကပ်လှိုခေခေ.မိုင်းဝခင်းခိုင်းတေ၊လှိုခေတေမုးမိုင်းဝခင်းခိုင်းခေခေ။ ရှင်.ဝုးခွပ်;လှိုခေ။ တင်းကပ်လှိုခေလိင်မိုင်းဝခင်းခိုင်း တေ၊ပီးတေမုး လှိုခေလိင်မိုင်းဝခင်းခိုင်းခေခေ။ ရှင်.ဝုးခွပ်;ပီးခေယပ်။ ခွင်းဂုးယေ;ယီးမိုင်းရှင်းခေ။ သမ်.မီးသမ်ခင်း-ခင်းမံး၊ ခင်းဂတ်၊ ခင်းဟုခေခေယပ်။

လိခေလုမ်းဟုးလှို ဂခေရှင်းယုးသင်းခိုခေမခင်းခေ။ မူခင်းဝိ.မိုခေခေ,မဂ်မူခင်းယပ်။ ဝါခင်းရှင်းမိုင်းရှင်းခေလ; ထိုခေ,ရှိုလှို;ခေမ်.လှို ဂေ;မီးထွတ်,လုမ်းဟုးလှိုဝိ.ယုး။ လုမ်းဟုးလှိုခေလ;တုဝခင်းခေ။ ယခေဂခေဂိတေ.တေ။ တုဝခင်းကခေဝုးခေ။ ပီခေခွခင်းဟုး လုန်းဟုးလှိုဝိ.ခေလ; သီလိင်းဝခင်းရှိုင်းမုးထိုင်လုမ်းဟုးလှိုခေ,သေ,။ လုမ်းဟုးလှိုသမ်.ပခေ,ဝိုခေ;ဝိုခေ;ဝိ.ခေလ; မိုင်းကခေမိုင်းရှင်း ပခေ, မုးလုးတုဝခင်း ရှင်းခေ,လှိုခေတုဝခင်းခေခေ။ ပီခေယမ်းဂင်ခွ၊ မိုင်းကခေမိုင်းရှင်းပခေ,ရှိုတ်;သိုင်းတုဝခင်းခေခေ။ ပီခေဂင်ဝခင်းယပ်။ မိုင်းပီခေဂင်ဝခင်းမိုင်းရှင်းခေ။ မိုင်းကခေကမ်,ဝိ,မိခေ;တင်းတုဝခင်းခေခေ။ ပီခေဂင်ခိုခင်းဝိ.ယပ်။ လုမ်းဟုးလှိုဂေ;ပခေ,ဝိ.တိုင်းတိုင်း။ မိုင်းရှင်းဂေ;လံ.ရှိုင်းပိုင်းယခေတုဝခင်းရှို,လှို;လှို;။ ထင်,ပီခေမုးဝခင်းလံ၊ ဝခင်းတုန်း၊ ဂင်ခမ်းဂင်ခိုခင်း... တေ၊ဟုးပင်,မိုင်းလိင်းရှိုတ်;ခေယု,တိုင်းတိုင်းယပ်။

လုမ်းဟုးလှိုခေ။ မခင်းတင်းသိုင်းသိုင်းသေပခေ,ကမ်,လှို;။ လံ.လှိုခေဝိ.ဂတ်;ခိုင်းသေ ပခေ, သီ.တိုင်းတိုင်း။ ပေ;မခင်းပခေ,လှို;ယေ;ရှိုင်းထိုင် ပီခေယေ;ဝခင်းယေ;ခိုခင်းယပ်။ လှိုဝေပခေ,ရှိုတ်;ခေသမ်.ပခေ,လိပ်;တုဝခင်း။ တင်းပခေ,တင်းခါ.ရှို,လှို;လှို;။ ပေ;ပခေ,လိပ်;တုဝခင်းလှို;ခိုင်းရှိုင်းဂေ;ပီခေယေ;ပီးယပ်။ ခေ;လိခေတီးလှိုထမ်တုဝခင်းဂေ; တီးခေခေ.မံးတိုင်း။ တီးလှိုယခေဂိတုဝခင်းဂေ;တီးခေခေ.ဂတ်;လှိုဝေယပ်။ ရှိုင်းခေထင်,ပီခေခင်းမံး;ခင်းဂတ်;မုးယပ်။

*****

လေးသျှ

လေးကန်ဝဲးခဲ။ ဖုးလွဲလွဲဂေးလံးယိပ်းလံးတိုင်းယူဂုးမိုဝ်းဂုးဝဲးခဲ။ တေပုဂ်.တေဂေး,ကီးသင်
သေကမ်,ဝဲး လံးဂုးလေးလွဲခဲ.လွဲခဲ။ လေးယွဂ်းလေးယိပ်းဂေးမီးဂုးဂုးဂိဝ်,ဂုးငိဂ်း။ ဂွံးဂုးဂုးခဲမေ့ဂိုတ်း
လေးသျှခဲ.မီးကေး,တေ.တေ။ ဂမ်းဖွင်းပေးတေထမ်ဝဲး လေးခဲ.ပိုခဲးကပ်သင်ဂိုတ်းခဲလိုင် ယင်းတေ
ကမ်,ဂုးလူးဂုးခဲ,။ ဝဲးခဲးယွဲ,မိုဝ်းလူင်တင်,တီးခဲခဲ.ခေ. ပိုခဲးမီးထမ်ဂိုတ်းလေးခဲ.။ ကပ်ခဲခဲ.မိ.
တူခဲးမိ. ခဲခဲ.ပေယျ ယိုဝ်းယုး ဖိုဝ်းလွဲလွဲဝဲးခဲ.ဂိုတ်းလေး။ ခဲးမိုဝ်းတီးခဲ. ဂွပ်းပိုဝ်းကမ်,မီးထမ်ဂိုတ်း
လေးခဲ. ပိ,ပိခဲလံး။ ဂွံးမေ့ကပ်ခဲသျှ ပိုင်လိဝ်ဂိုတ်းဂွံးယဝ်.။

သျှခဲ.မီးသွင်မိဝ်း။ သျှတူခဲးခဲ.လေး သျှခိုဝ်း။ သျှတူခဲးခဲ.လံးဖုဂ်,ဝိ.သွမ်,ဝိ.ခဲးဂွံးခဲးသျှခဲ.။
ပေးထိုင်ခဲ.လိခဲ.ဂမ်လိခဲ.သမ်ခဲ.ခဲ. ထင်,လခဲ.ကပ်ဂိဝ်,မခဲ.။ ခုတ်,ပိတ်းပိုဝ်,ခေ,မခဲ.သေ တေး
လွဂ်းခွဂ်းကွဂ်,ခဲသျှမုး။ ယဝ်.တမ်,ဂိုဝ်းဂိုဝ်း။ ထင်,မတ်.ဂိုတ်းတုမ်းဝိ.ယဝ်.။ သျှခိုဝ်းခဲ. လံးဂုးကပ်ခဲ
ထိုခဲ.။ သျှတူခဲးသမ်.မီးသွင်မိဝ်း - သျှခဲ.လေးခဲ.လေး သျှလူင်။

ပေးဂိုတ်းပိခဲ.လေးမုးယဝ်.လိုင် သျှလူင်ခဲ.ခဲ.ခဲ.လိခဲ.သေသျှခဲ.။ ဂွပ်းပိုဝ်းကပ်ခဲသျှသေ
ဂိုတ်းပိခဲ.လေးခဲ.လေး ထင်,ဂွင်.ဝဲးလေးသျှယဝ်.။

လံးဂိုတ်းလေးထမ် - ကပ်ခဲသျှခိုဝ်းခဲ.မေးသုဂ်းခဲ.မေးသံ,သေ လိုဂ်းပိတ်းပိုဝ်,မခဲ.မုခဲ.မခဲ.လီ
လီ။ ထင်,သျှ,ခဲးပုင်းလူင်တူမီးလေးခဲ.လင်,ယဝ်.။ ခဲ.လင်,ကန်ဝဲးခဲ. လံးကပ်တပ်းသျှ,ခဲးဂုလု
သေ ကပ်ခဲ.ထွဂ်,သျှ,ယဝ်. ထင်,လီကပ်လိတ်းကပ်ခဲ.မခဲ.။ ကန်ခဲ.လီသေပိုခဲးခဲ. ပိခဲ.တပ်းဂုဝ်
ဂုလုး ဂပ်,ဂုလုးယဝ်.။ မိုဝ်းတုမ်းခဲ.ဂေး တုမ်းဂွံးခဲ.သျှလခဲ.လခဲ.။ ထင်,ကပ်ကွဂ်,မုးတင်,ခဲဝ်
တုမ်းခဲ. ကမ်,ခဲခဲ ခဲဝ်မမ်,ဂိုခဲ.ပိင်းပိင်းသေ ကပ်ခွခဲ.ထွဂ်. မိ.တိခဲ,တိခဲ,သဂ်.သဂ်. ဂွံးပေး
တိဂ်,ပေးယွံးလီလီ။ သမ်.ခဲ.လိဂ်းပိတ်းယေ,မခဲ.ယွံးမခဲ.။ ထင်,ပခဲ.ဂိုတ်းဂွခဲ.ကွခဲ.ဝိ.။ ယေးဂွခဲ.း
ဂွံးပေးပိခဲ.လေးယေးမင်းယဝ်.။

မိုဝ်းပွံ,လေးခဲခဲ. လံးပွံ,ခဲးထင်,။ ထင်,ကန်ဝဲးခဲ. ကပ်မိ.ပိခဲ.ဂိုတ်းထင်,သီ,လီင်,သေ
ကပ်ခဲခဲ.မင်းမင်းမုးယိပ်.ထပ်း။ ကမ်,ခဲခဲ တွဂ်,လိဂ်းကွခဲ.ထပ်းထင်,။ ဂွံးခဲခဲ,မခဲ.ခိင်းလီလီ
တီးပွံ,မခဲ.သမ်.လံးပွံ,ခဲးခဲ.။ ဂမ်.ဖွင်းခွတ်းထင်သေ ခွင်,ခဲ.ခဲ.ခဲ.မုးခဲးထင်။ ဂမ်.ဖွင်းသမ်. ပွံ,
ခဲးကင်,ဂုင်းလူင်။ ကပ်ထင်,လေးခဲခဲ. ဝဲးသျှ,ခဲဝ်ခဲ.သေ ကပ်သျှခဲ.ကွခဲ, သျှ,ခဲးမုဂ်,မိ.
ကန်ခဲခဲ.။ ထင်,ကပ်မိ.လူလွဲယွဂ်းယွဂ်းပခဲ,ပခဲ, တေးဂွတ်းသျှခဲ.မုဂ်,ပေးယံးပေးကွခဲ,လီလီ။
သမ်.ထွဂ်,သျှ,ခဲးထင်,လေး ကန်ခဲ.ဝဲ.ခဲ.ခဲ.ခဲ.။ ကပ်မိုဝ်းတုမ်းထွမ်းခဲ.ခဲ.။ ပေးဝဲးသျှ
ကွခဲ,ထိုဝ်းခဲခဲ. ယံးဂခဲ.တုဝ်းဂု,ခဲးထင်,လီလီယဝ်. ယုဂ်.ကပ်ထင်,မခဲ.မုးတမ်,လိတ်,။ မိုဝ်းလွဲ
လေးခဲးထင်,ဂိုဝ်းမုး ထင်,ကပ်ပမ်,ဝဲခဲ.ထင်,လွဲ မမ်,ဂိုခဲ.ခွင်းလွဲထိုဝ်းခဲ.ခဲ.မုးခိုတ်းထွမ်း ဂွံးမခဲ.
လိမ်းလီ မိုခဲ.လီသေဂွဂ်းကွဂ်,ထင်,လွဲထင်,ခဲခဲ.။ ထင်,ကပ်မုးသွခဲ.ကန်ပိခဲ.ခဲ.ပိ,လေးဝိ.ယဝ်.။

ထေးခံ့။ ခပ်လွင်ယိပ်းတင်းတိုင်း ဂူခင်းရှင်းခမ်တေးတေး။ လှိုင်သေကပ်ပူဂ်းကပ်ရှေးသမ်
ကပ်ရှိုတ်းပပ်၊ ရှိုတ်းကပ်၊ ရှိုတ်းခွမ်း၊ ရှိုတ်းထူင်၊ ရှိုတ်းတိုင်း၊ ရှိုတ်းပေဉ်း-တိုင်းမိခင်းတီးဂူး
လီခင်းယူယပ်။

*****

ရှမ်းသင်၊ သွခင်

ခွဲလင်းလိမ်ခပ်းကတ်၊

ခွဲပေတ်၊ ယတ်၊ ရှုပု

ခွဲပီခပ်မုဒီးဂူဂ်၊

ခွဲတုတုဂ်၊ ခသ၊ တီခင်

ခွဲမေုလီခင်လီခင်းလူ့

ခွဲလိင်းဂူယူ၊ ရှင်း။ ။

ခွဲလိင်းတွင်းဂံဝုး

ခွဲပီခပ်ခွဲခင်းဝခင်း

ခွဲလိင်းတခင်းခင်တ်းဂျပ်း

ခွဲမီးလပ်းရှိုတ်းဂခင်

ခွဲလိင်းပေခင်လွင်းပေ။ ။

ခွဲလိင်းခါခတ်းခွခင်

ခွဲမီးမုခင်လူ့ထပ်း

ခွဲတူဂ်းပေပ်း ရှိုတ်းခတ်း

ခွဲခွဲ၊ ရှတ်း ပုဂေ့

ခွဲသေ့လေ့ ရှိုတ်းရှမ်း

ခွဲလှိုရှမ်း ဂိတ်လင်း

တၢ်ဂၢ်းလၢင်းမွတ်,ဂျၢ,လီၤယဝ်း။ တၢ်,ထိုင်.တၢ်,မိၢ်းတိုင်.မိၢ်းတၢ်လၢ်၊ ဂၢ်းဂၢ်းခွပ်းခွပ်းခွပ်းခွပ်းလၢ်၊ တၢ်လိၣ်ခၢင်း.တၢ်ယွံ. တၢ်ဂၢ်း.မး... တၢ်;ကၢ်ထိုင်.ခိၣ်.ဂျၢ, သင်ပီၤခၢ်မးထိုင်၊ ထုၣ်,လီၤလံးဂျၢ,ထူးမေုယု ဖၢ်,တၢ်ခၢ်လၢ်တၢ်;တၢ်လၢ်;တၢ်လၢ်.။

*****

ပိုၤခၢ်တၢ်မိၢ်ဂၢ်းကၢ်,လီၤ;

မိုၢ်;ခၢ်.မိး ကၢ်;၊ ယိး၊ သၢမ်၊ သံ, ဒီ,တံ,ယခၢ်ဂၢ်းခၢ်မးသီ,ပီးခၢ်.။ ဖၢ်ဂၢ်းတၢ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ် ဂၢ်း ကၢ်,ပေးပံးပိုၤဂၢ်း၊ မိုၢ်ခၢ်ခၢ်,လၢ်;မွၢ်းသိုၣ်ခၢ်.။ ပိုၤခၢ်ခၢ်လၢ်; ဖၢ်ကၢ်,ထွမ်,ဂျၢမ်းဖၢ်။ ပီး ကၢ်,ကီးလၢ်ခၢ်. ခၢ်.ဂၢ်းကၢ်,ခၢ်.ထိုင်ပီး။ ဖိတ်းဖိတ်,ထိုင်ဂၢ်းခၢ်;ပေးခၢ်;မေးလၢ်ပိၤသေ, သေ,။

ပေးခၢ်လၢ်;သိုၣ်ဂၢ်းဂၢ်း ဝိခၢ်;ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်.။ မိးဝခၢ်;ခိၣ်; လၢ်;သိုၣ်ဂၢ်းလၢ်,ဂၢ်.ခၢ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ် ကၢ်မးမိၢ်.ဂၢ်.လိၣ်;လိၣ်;ယဝ်း.။ လၢ်,လၢ်.ခၢ်ဂၢ်းတၢ်လၢ်;မိၢ်.ဖၢ်မခၢ်; ခိၣ်;ဂၢ်;ခိၣ်;လိၣ်;။ ကၢ်,လီၤကွၢ်, ဂိုၢ်;သင်သေ ဖၢ်ဖၢ်ဂၢ်း ဂၢ်းလီၤ;ပီၤခၢ်လီၤခၢ်ခၢ်.။

လၢ်;သိုၣ်ဂၢ်းလၢ်,လၢ်.ခၢ်ပီးခၢ်. ဂျၢမးထိုင်;ခိၣ်;ဂၢ်.ခိၣ်;လိၣ်;။ မတ်.ပီၤခၢ်တုၢ်;သေ ကၢ်ပိုၤတံ. ပခၢ်သိုၣ်,ဂၢ်.လိၣ်;သုတ်;ဂၢ်;တၢ်လၢ်;။ သံ, ကွၢ်,ဂၢ်;ထိုင်.ဂိုၢ်ဂၢ်းကၢ်,လီၤ;။ သၢမ်လၢ်.ကၢ်တုၢ်;မိၢ်.မး ခတ်းထုၣ်ဂၢ်;လၢ်ယု,တၢ်;ဂၢ်;ဂၢ်; ကၢ်,ဂၢ်;လီၤ;။ ယိး သမ်.ကၢ်ကိၢ်ခၢ်ကၢ်ဂိုၢ်;ခၢ်,ခိၣ်.ထိုင်.ဂိုၢ်ဂၢ်; ကၢ်,ဂၢ်;လီၤ;လၢ်;လၢ်;။ ကၢ်; သိုၣ်,ခွၢ်;ကိၢ်ခၢ်ခွၢ်;ဂိုၢ်;သေခိၣ်.ဂၢ်;ဂိုၢ်,ပေးလီၤဂၢ်;ကၢ်,လီၤ;။

ပေးခၢ်လၢ်;သိုၣ်ဂၢ်းလၢ်,ဝး ‘လီၤ;ယဝ်. လီၤ;ယဝ်.။ ကခၢ်ခိၣ်.ဂၢ်;သိုၣ်;ခၢ်.ဂၢ်.တၢ်.။ ဂုၢ်,မိုၢ်. ဖိတ်းဂၢ်ထိုင်ဂၢ်ယု,ထိုင် တေမိုၢ်ခၢ်ခၢ်,မိၢ်.လိၣ်;လိၣ် ကခၢ်သုဂၢ်;လီၤ;တံ;တံ;ခၢ်.ယဝ်.။ ပေးသုထုၣ်, မေုဖေုဂၢ်;ဂၢ်;ခၢ်. ဖၢ်တေကၢ်,လၢ်;မးလၢ်;ပေ.ဂိခၢ်သုလီၤ; မိုၢ်ခၢ်ခၢ်,မိၢ်.သီ,လိၣ်;ခိၣ်.ယဝ်.’ခိၣ်.။ ခၢ်သီ,ပီးခၢ်.ဂၢ်; ပွၢ်,လၢ်သေဂၢ်.ဂၢ်.ထုၣ်;ပိၤ;ဂၢ်;ဂျၢ,ယဝ်.။

*****

ရှမ်းတုၤဂခၢ်

- ၁။ဂၢင်ဝခၢ်းပံးဒၢတၢ်ဂခၢ်၊ ဂၢင်ခိုခၢ်းလခၢ်တၢ်ခၢ်၊
- ၂။ပေးကၢပ်ပံးတၢ်ဒၢသၢ်ယုၤ၊ ပေးသ့ၤထီၣ်ဒၢသၢ်လီၤ။
- ၃။ရှုၣ်မခၢ်းမိးမိုၣ်းဒၢ၊ တူၣ်မခၢ်းလၢမိုၣ်းရှုၣ်၊ ရှၢင်မခၢ်းဂ့ၢ်မိုၣ်းမခၢ်း။
- ၄။ပေးခၢ်းသၢ်သ့ၣ်၊ ပေးထုၣ်းသၢ်တီၢ်။
- ၅။မၤသ့ၣ်တူၣ်၊ ရှံးသ့ၣ်ဂၢပ်၊ ယၢပ်၊ဂ့ၢ်ဝခၢ်း။
- ၆။မိးပိၣ်၊ကၢမ်၊မိးတူၣ်၊ မိးရှုၣ်ကၢမ်၊မိးခၢ်း၊ ရှုခၢ်းကၢ်းကၢမ်၊မိးရှုၣ်၊ ခၢ်လူၣ်ယေးပေးယေးခိၣ်ခၢ်းကွၢ်။
- ၇။မိးရှုၣ်ကၢမ်၊မိးခၢ်း၊ ခၢ်းဂၢတ်၊ဂ့ၢ်ဝခၢ်း။
- ၈။မိးခၢ်းကၢမ်၊မိးရှုၣ်၊ ရှုခၢ်းလွၢ်လူၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်။
- ၉။မၤရှုၣ်ပၢၣ်၊ရှုၣ်ခိၣ်၊ လူၣ်မးလီၤ၊သၢ်လီၤသီၣ်သီၣ်။
- ၁၀။မိုၣ်းဂ့ၢ်၊ဂခၢ်၊ရှီတၢ်းဂ့ၢ်၊ မိုၣ်းမးခၢ်းတၢ်လၢပၢၣ်၊ခၢ်းဂ့ၢ်၊ဂိၣ်။
- ၁၁။သ့ၣ်ကၢမ်၊လၢၣ်၊ ပၢၣ်၊ကၢမ်၊သီၣ်၊ ပေးပိုၣ်ခၢ်းထီၣ်ဂခၢ်မခၢ်းမိၣ်းလိခၢ်းရှုၣ်။
- ၁၂။သ့ၣ်မခၢ်းတၢ်ခၢ်၊ခိၣ်၊ ရှံးမခၢ်းတီၢ်ထီၣ်။
- ၁၃။ခၢ်းမိၣ်သ့ၣ်၊တူၣ်၊ ရှုၣ်လွၢ်လၢမိးမိး၊ ဝံၤရှုၣ်ယွဲးလီၤ၊ ကၢပ်သီၣ်သီၣ်၊ခၢ်းသီၣ်။
- ၁၄။ပံးတၢ်၊ခၢ်းဒၢမးဂ့ၢ်၊ ရှုၣ်ရှုၣ်ခၢ်းသၢ်ခၢ်း၊ ကၢမ်၊ရှုခၢ်းတူခၢ်းပံးလိခၢ်း၊ တီခၢ်းမိုၣ်းဂၢ်းကၢမ်၊မိး။
- ၁၅။တူၣ်မခၢ်းပီခၢ်ကၢမ်လီၤ၊ ရှုၣ်ရှီၣ်ကွၢ်၊သၢ်လုၣ်၊ လုၣ်မခၢ်းမိးသိပ်းသ့ၣ်၊ လၢခၢ်မခၢ်းမိးသၢ်ပၢၣ်၊ ရှုၣ်းသိပ်းရှုၣ်။

ခေးတူၣ်၊ရှမ်းတုၤဂခၢ်

- ၁။ခၢ်းတူ
- ၂။ရှုးလွၢ်း
- ၃။ခၢ်းခူၣ်း
- ၄။မၤ
- ၅။ခိၣ်းဂ့ၢ်ခၢ်း
- ၆။ပိၣ်၊ဂိၣ်၊ ရှုၣ်ခၢ်း၊ ရှုခၢ်းခိၣ်း၊ ခိၣ်ခၢ်း

Z။ပီတိ;	၈။ခွင်
၈။တူခင်းမာန်,သင်းဇေး	၁၀။ပုင်းတိုင်းခမ်း
၁၁။ယု,ထူး(ထွံ)	၁၂။ဂမ်ထိုင်း
၁၃။ခင်းဂပ်,(ခင်းဟု)	၁၄။ခင်းခိုး

ဝိးခိုင်; သမ်ခင်း၊ သိပ်းသွင်လှိုင်၊ သမ်ပာန်,ခင်းသိပ်းဂုးဝခင်း။

*****

ပိုခင်းတီးတီးဂိုင်း;လေးလိဂ်းလီးတီး

ပိုခင်း။ ။ပိုခင်းခမ်း ပီခင်းတင်းဂူ.တင်းရှခင်း ကခင်းမာန်မံတွင်းဂိုင်းဝိ. လွင်းလီးပီခင်းပူခင်း.မုးထိုင်းခခင်း။

တီး။ ။ဟူးပီးပိုခင်းခပ် ဟုတ်,တီးပွင်,ဝိ.ဝုး “လွတ်းလိင်း” ဂူခင်းတီးခင်းထိုင်-ပွင်,ဝုး “ဂူခင်းရှင်း.တင်း လွတ်းလိင်း” ခမ်းယပ်။

တီးယူးတီးမိုင်းမိုင်း။ ။တီးခင်းဂင်ဟေ,ဝခင်းတူဂ်း ဂူခင်းလှိုင်ကေးသုးခမ်း ပီခင်းတီးယူးတီးသင်းတီးရှင်း မိုင်းခွခင်းမိုင်းယပ်။ ဝိးခခင်း သုတ်.သီး.အီ.လှိုင်မုးတီးမိုင်းခခ,ယမ်းလိပ်။ ခဟူးတိုခင်းဂူ,ဂူတီးဂူ တင်း ပုဂ်းတင်းရှေသိုင် ရှေခမ်းသေ ခခ,ခိင်း,တိုင်းတေးဂခင်းမုး တင်းခခ,ခပ် ဝိးမိုင်း ၇၀၀၀ လှိုင် လှိုင်။(BC 678 – AD 1250)ခမ်းယပ်။

တီးအီ.လှိုင်မုးတင်းထိုင်,ထမ်းဝခင်းကွဂ်။ ။သွင်းရှုခမ်း.တီးဂိုခင်းလိခင်းတီးယူး,မုး,သေတီးမင်းထမ်း မင်းထိုင်း အီ.လှိုင်မုးခခ,ခခ. ခခ,ခခ.မုး-မိုခင်းခခ, ခခ.ခခ.ခခ. ခခ.ခခ.ခခ. ခခ.ခခ.ခခ. ခခ. ဂိုဝိ. ခခ.ခခ.သင်(ပု,မု,ပုတ်.တရ.)ထိုင်းခခ.။ ရှိတ်းရှိတ်းရှိတ်းခခ,တင်း; ဝခင်းမိုင်းထိုင်းဂုးမုးရှိတ်း ခခ.။

ခတ,ကပ်တီးသုတ်.သီး.အီ.ခင်းမုးခင်းမိုင်းခခ,(ယမ်းလိပ်)တေး,ရှုတ်း AD-1253ခခ.ခခ. မိုင်းတုမ် ဂိုခင်း,တီးဂူ.မီးဝိ.ရှုတ်းမိုင်း။ လွတ်းလိင်းဟွင်းခင်း မီးရှိုင်းပွင်ထိုင်းထွမ် ဟေမခင်းမုး။ (၁)မိုင်းသုး (၂)မိုင်း ပင်(ပင်ရှုး) (၃)မိုင်းပုး (၄)မိုင်းလှိုင် (၅)လမ်း.ထင်း(ခခင်းခခ) (၆)မိုင်းမာင်းလှိုင် ထိုင်းခခ.ယပ်။

ထင်းသိုဝ်ခခ,ဟု။ ။တီးထမ်းထိုင်း လှိုင်ထွမ်းခခ,ခခ.မာင်းမုးခခ. တင်းခတ,ပီခင်း ‘မိုင်းမာင်းလှိုင်’ ‘မုဂ်,ခပ်မာင်းလှိုင်’ခခ,ရှေ,ဝုး။ ခခ.ထင်းထွမ်းမိုင်းမာင်းလှိုင်ခခ. ဟူးကခင်းရှိုင်းပွင် ကီခင်းရှိုင်းယု,ရှုတ်း ရှိုင်းဂိုခင်းသေ - ရှိတ်းရှိတ်းပိုခင်းတီးရှိုင်းရှိုင်းခခ.ထမ်း။ ပီခင်းထင်းထွမ်း မိုင်း ‘ထင်းသိုဝ်ခခ,ဟု.’(AD-1311-1364)ယပ်။ ဟွင်းပခင်းမခင်းထင်းခခ. ခခ.ဟု.လိခင်းလိခင်းမိုင်းတီး ရှုတ်းရှုတ်းလှိုင်လှိုင်။ ထိုင်,

ရှင်,ရှုတ်ထိုင်ခွင်သော တာင်းကွန်,ထိုင်မိုင်းလောင်း။ လိင်,လာခင်းရှုတ်ထိုင်မေးလမိင်,၊ ကိတ်,ပုးမိုင်းတီး
ယမ်းလိပ်။ တာင်းတူန်းသမ်.ဗီဝ်ထိုင် ကျသမ်,။

ပာခင်သီခင်ဝီ။ ။သံသိပ်,ငိုခင်းခိုင်းထင်းထွမ် မိုင်းမားလှိုင်ခင်. ယိုခင်းယားထိုင်တေ့,(1A)ထင်းယပ်.
ဂေ့၊ ရှပ်ပိုင်းရှင်းခင်,ဂခင် တိတ်,ယိုးဂခင်၊ တိုင်းတေးရှိုမ်ဝါခင်း၊ ရှိုမ်မိုင်းဂခင်မေးလေးသင် ပိုခင်းခွတ်
ခိုင်း ခွတ်မိုင်းသူခင်းဂင်းလေးသင်၊ ရှိုင်းပွင်ထိုင်းထွမ်မိုင်း ကမ်,မီးယပ်.လေးလေး။ လီးရှမ်းယွမ်း ခွမ်း
တေ့,ပိုခင်းမေး ပီးမိုင်းရှိုင်းတီးတခင်,တခင်,။ ထိုင်ပာခင်သီခင်ဝီ(AD-1600-1881)လီးပွင်းခင်းဝါခင်းမိုင်းမေး
ခင်ဂေ့၊ ပိုင်းဝုးပီခင်မိုင်း ကမ်,မီးရှိုင်းပွင်ထိုင်းထွမ်လေး၊ လီးယူ,တီးဟုတ်မိုင်းကျ,ဝုးမေး။ ကမ်,ခိုခင်းတင်း
လီးမိုင်းတုမ်ဂီခင်, သေကမ်,ဂေ့၊ မိုင်းကွတ်,မိုင်းကီးတင်းခင်ဂေ့၊ ခင်,ခုခင်မိုင်းကျ,ဝုးယုတ်.ယွင်းခခင်.
ထင်,လီးပီခင်မေးထင်းဟုတ်. မိုပ်လှိုင်ကျ,ယပ်.။

မိုင်းပာခင်ခေးဟိုင်း,ခပ်ခခင်. မိုင်းတီးရှူးတီးတီး၊ လီးရှမ်းရှမ်းဂခင်သေပီခင်မေး “မိုင်းရှမ်းတုမ်ထိုင်
တီး”သေ ပွင်းခင်းထိုင်းမိုင်းတီးမေးယူ,ယပ်.။

မိုင်း 1947 ခခိ၊ လိုခင်ဟိုပ်,ပုးရီ, 12 ဝခင်း၊ ဟူးကွတ်,ရှပ်၊ ဟူးတင်တူပ်မိုင်းတီး၊ မိုင်းခင်၊
မိုင်းချိုင်း၊ မိုင်းမခင်းခပ် ကွတ်ဂခင်လှိုင်းလီးမိုင်း “လိတ်ရှမ်းမိပင်လှိုင်”သေ ကပ်လွတ်လိပ်ရှမ်းခေ
ထွမ်းပီးခွင်.ထိုင်.ခိုင်း ထိုင်းယူ,သင်းခင်းမိုင်းပွင်.ရှမ်းယမ်းလိပ်။

လိတ်,လီးတီး

တီးပွင်,လိတ်,လီး။ ။လိတ်,လီးခင်. ပီခင်လွင်းတိမ်းတင်းမိ၊ ရှမ်းမိုင်းခိုင်း၊ ကမ်,ခခင် ရှမ်းခိုင်း
ခိုင်း၊ ကမ်,ခခင် မေ့ဂတ်.ခီခင်,ဂေ့,ခိုင်းခခင်.ယပ်.။

ဝင်းလိတ်,လီးတီး။ ။လိတ်,လီးတီး ခတ,ယိပ်းတိုင်းမေးမိုင်းလှို ပီးလှိုကခင်ဝုးခခင်. ပီ,သွတ်,ရှမ်းခင်း
ဂုး တီးမခင်းမခင်းခွတ်,။ ဟူးပီးပိုခင်းခပ် လမ်းလာတ်,ဝုးလိတ်,တီးခင်. ထို.တိုင်းခင်းမိုင်းပွင်.ရှမ်းမေး
မိုင်းရှပ်ပင်,ပီးမိုင်း ထီးခိုင်းဝုးခခိ။

လိတ်,တီးထူပ်,ငွတ်,။ ။လိတ်,တီးထူပ်,ငွတ်,ခင်. ပီခင်လိတ်,တီးရှမ်းယိပ်းတိုင်းမေးကွတ်တင်းသေပိုခင်း
ယပ်.။

လိတ်,တီးသီ,လိင်,။ ။ထင်းသိုဝ်ခခင်,ဟူးလေး၊ ခွင်.ထင်းခုခင်သမ်လှိုင် ကပ်လိတ်,ထူပ်,ငွတ်,ယား
ခမေးရှိုပီခင်သီ,လိင်,မေး။

လိတ်,တီးထူပ်မူခင်း။ ။မိုင်း(AD-1565)ထင်းခင်းခီခင်,ဟူး ရိုင်းဝီ၊ ခမေးရှမ်းလှမ်းလေးရှိုပီခင်လိတ်,ထူပ်
မူခင်းမေး။ သို့,မေးထူခင်းသီင်သမ်သီင်။ ထို.တိုင်းမေးသီ,ပင်,ပီးမိုင်းပံပံယပ်.။ 1940 ခခိ၊ မုခင်ထင်း
ထင်းဝီ.ထယု.ခခင်တု, သမ်.သို့,ပီခင်ထူခင်းသီင်ရှမ်းသီင်။ 1968 ခခိ၊ ဟူးရှမ်း.လိတ်,လီးခပ်မူခင်း.ခမေး
ရှမ်းသို့,ပီခင် ထူခင်းသီင်ရှမ်းသီင်မေး။

(လိက်ပွင့်)

ပွဲလိင်ပိးမ့်တီး

ပေးထိုင်လို့ခင်လိင် မူလ်ကိမ်းခင်းယွံးခမ် သိင်ဂွင်သိင်မွင်းရှုခမ်.မေးဂျးဂျးကိုင်,ဂျးတီး။ မွှ်,လိင်
ဂီးထွတ်,တူင်,ဂျးဂျးဂျးလို့။ ခင်းပွဲလိင်ပိးမ့်တီးခမ်. လိမုခင်းလိသိုဝ်းတေ.တေ။

ဟွံဟွံမခင်းမခင်း ကွခင်ခင်ခင်းခင်းမ့်,သေ မးခင်းပွဲ။ ဟံ,ဝခင်းကွဂ်,ခပ် ကပ်ခင်းမုခင်းလမ်
မးတွခင်း။ ဟံ,ဝခင်းတူဂ်,ခပ် ကပ်ခင်းတူမ့်,လိမ်မးယိုခင်း။ ဟံ,လခင်းခပ် ကပ်ခင်းခိမ်းခင်းပွင်းမးထု,
ဂျ။ ဟံ,ရှင်,ခပ် ကပ်ခင်းရှိုင်ဂျေ, မးပေခင် ဂျခင်းခင်းပွဲ။ ဧဂျးခင်းဂျေ,ခင်းသို့,ပးသိုသိုခင်းခင်း
ဂျပ်,ခမ် ဟွံဂျေထိုင်,ရှင်,တေပီခင် ဟွံဂျေ,လိရှင်,ဟွံဂျေခင်းမခင်း။

ထာတ်,သိင်ပိးခမ်. ရှပ်.တီးဂျိုင်,သီ,ပေးမးဂျး။ ခင်းထိုင်းဂျေရှင်,လိ၊ ထီးထိုင်းသမ်.သိင်ဝခင်း။
ကုမ်,ဟိုတ်. ရှိမ်ခင်တူလ်းတေ.တူလ်းဝး။ ပင်မေးဂျမ်းပခင်မ့်, ပိးခမ်.သမ်.ပီခင်မေးဂျမ်းထိုင်းယွံ,သိင်
လူင်ဂမ်းခမ်။ ဂပ်,ဟွံ,တွခင်းထိုင်မ့်: မ့်,ဟွံ,တွခင်းထူးဂပ်၊ သမ်.ပေးဂျေထိုင်းလိင်။

တီးခိုင်,ပင်ခင်းခင်း. လံ,ရှင်ယိုခင်းပခင်သူး ဟံ,တင်းဂီခင်း ဟံ,တင်းဂျး၊ ဟံ,လိက်,လီး
ဟံ,လတ်,ရှမ်း ဧခ.ခိုင်,ဂခင်၊ ဟံ,လီးခိုင်.၊ ဟံ,ရှို,ရှင် ပပ်,ပီ,ခမ်.တပ်; ခင်တီးတိုင်,သမ်သို...
မခင်းထေးလိခေ,၊ သိင်တူပင်းမိုဝ်းပခင်ရှိုင်း သမ်.ပေးခင်းခင်းဂျေ,တင်းပွဲယပ်.။

တေဝးသိုင်း,ခါခပ်သီခင်းခင်းသွံး ခါတင်းဂိခင်ခမ် ခပ်.ယံပီခင်ယွင်း ပီခင်ယွင်းလူင်ဝံ.ယပ်.။
ခိုင်.သွမ်းတပ်းလူး သးခွမ် ခင်းသီခင်းခင်းသွံး တင်းဂိခင်ယွံးယွံး... မာဂ်,မိမိုဝ်ဂျေ,တင်းပွဲယပ်.။

ခင်းပွဲလိင်ခမ်.ထိုင်းခင်းခင်းမ့်,သေ မးခင်းပွဲဂျေမီး၊ ရှပ်,ဂီခင်ရှိုင်းမ့်,သို့,ရှိုင်းခိုင်သေယပ်. မး
ဂီခင်းလိင်ဂျေမီး။ ဝံ.လှိုမ့်,သို့သေ မးဂိခင်လိင်ဂျေမီး။ ရှပ်,ရှပ်ထုဂ်,လိရှပ်,ပေးခင်းမ့်,သေ ခိုင်ရှပ်,လီးခိုခင်း
ယွံ,မ့်,သုင်ဂျေ,မိုဝ်းခေ,ဂခင်တု. ပီးခွင်.တီးတင်းသိင်ရှပ်ခပ်.။

*****

ရှမ်းဝွခ်းလုဂ်းကွခ်း,ခွခ်း

ကိုခ်း ကိုခ်း ကိုခ်း

ခွခ်း ခွခ်း ခွခ်း

မးဝွခ်းရှ်းလုဂ်းထွမ်,

ခမ်.ကိုးထွမ်,ခမ်းခ်း

ပးလုဂ်.မးထင်,လ်း

ယု,ပေရှ်းဂုခ်းလီ

ကိုခ်း ကိုခ်း ကိုခ်း

ခွခ်း ခွခ်း ခွခ်း

မု.ခွခ်းတေလ်းခီ,

ခပ်းထီ,တေလ်းဂိခ်း

ခွခ်း,မိခ်းတေလ်းဂုခ်း

ခွခ်းခမ်ယု,တုဂ်းလီခ်း

ကိုခ်း ကိုခ်း ကိုခ်း

ခွခ်း ခွခ်း ခွခ်း

*****

ဤမင်းတိုင်းကီခင်းလုဂ်းကွခင်း၊

တေ၊မုခင်း

ဤမင်းခမ်း

ရှင်ခိုင်ရှင်ခါ၊

ခိုင် - ပုတွတ်၊တိုင်းခင်းခွင်

ကျ၊ယ၊ကုမ်ယုမ်

သွင် - ပုတွတ်၊တွင်ခင်းခမ်း

တုမ်မိ.တုမ်တွက်၊

သမ် - ခင်းကမ်ခိုခင်းတေးဂီ၊

ကွဂ်၊သေ။ ။

သီ၊ - ခင်းကီ၊ခိုခင်းတေးလီး

တေးမီ

ရှု - မာန်၊လူးလူးသုဂ်းလိုင်

ကီ.တီ.

ရှု - ဗုဒ္ဓိတွင်တုဂ်းဂုဂ်းတိုခင်း၊

ကွံးတွံး

ထီတ် - မာန်၊မိတ်းပုလွင်းခွမ်

ခမ်းကွံး

ပိတ်၊ - ကွခင်းဂိတ်၊ခမ်းခင်းခေး

ဂိုင်းတွင်း

ဂပ် - ခင်းပခင်း၊ဂေဂိုခင်းဂိုခင်း

ဂိုင်းယုဂ်၊

သိပ် - ကပ်ခင်းလိပ်းယင်းချ၊။ ။

ခရုဂ်.ခရုဂ်၊

ပုပခင်း

ခုတ်းမခင်း

ပုခိုင်

တိပ်.ဝိတ်း။ ။

*****

တွဲခင်း၊ ဟိုခင်း၊ လီခင်း၊

(၁) ထွမ်ပိဝ်ခင်းတံး

- ထွမ်ပိဝ်ခင်း. ကိုင်ခိုင်ကီးသင်သေပီခင်းမး?
- လတ်းခင်း ဂှင်းဟင်ထွမ်ပိဝ်ခင်းတံးလူး။
- သပ်းလီခင်းခင်း တီးပွင်, သီ ထိုဝ်းကခင်းပုခင်း ထွမ်ပိဝ်ခင်း. ခင်းလူး။
- ထွမ်ပိဝ်ခင်းထွမ်ပိဝ်ခင်းတံးသေ ယွမ်. သို့, သီမခင်း ခင်း. လီခင်း. လီခင်း. တူး။

(၂) မိုင်းတံး

- လတ်းခင်းခင်းလိခင်းတင်းဂှင်းမိုင်းတံးခင်းလူး။ ကိုင်, မိုင်းထိုဝ်းတိတ်းလပ်းခင်း. သေခင်း. သေခင်း။
- လတ်းခင်းခင်းဂှင်း/မိုင်းဂှင်းခင်းလူး။ ထပ်းယွမ်, ယမ်ဂှင်းလီခင်းတံးတူး။
- လတ်းခင်း ဟိုခင်းဟိုခင်းတူး။
- လတ်းခင်း ခင်းခင်းကွင်း, ခင်းမိုင်းတံးခင်းလူး။ ခင်းတင်းဂပ်းသိုပ်, မိုင်းတူး။

(၃) လွင်းယူ, လီ

- လွင်းကခင်းဂှင်းဟိုခင်းဂှင်း ပေးလီးယူ, လီခင်းခင်း. ပီခင်းကီးသင်?
- တံးခင်းထွမ်ပိဝ်ခင်း. လီခင်း. (၅, ၅, ၅) တင်းဂှင်း ထပ်းဂပ်, ဂှင်းယူ, ဂှင်းခင်းခင်း. လူး။
- လတ်းခင်း လွင်းထပ်းဂပ်, ဂှင်းခင်း. ဂှင်းခင်းခင်း. လူး။
- လတ်းခင်း လွင်းထပ်းဂပ်, ဂှင်းခင်းခင်း. လွင်းထပ်းဂပ်, ဂှင်းခင်းခင်း. လူး။
- ခင်း, ဂှင်းထွမ်ပိဝ်ခင်း, လီခင်းခင်း. ထပ်းဂပ်, ဂှင်းထွမ်ပိဝ်ခင်း, သင်ဂှင်းခင်းသင်ခင်း တံးခင်းခင်းခင်း. သိပ်းထီဝ်တူး။

(၄) ဟိုခင်းကွင်း

- လတ်းခင်း ခင်း. ထွမ်ပိဝ်ခင်းကွင်းလီ ဂှင်းခင်း. တေလီး. ထွမ်ပိဝ်ခင်းခင်းတူး။

(၅) ပိုခင်းဂှင်းထပ်းဂပ်

- တံးခင်းထွမ်ပိဝ်ခင်းထပ်းဂပ်. ထွမ်ပိဝ်ခင်း, ဂှင်းခင်း. (၄) ထပ်းလူး။
- တံးခင်းထွမ်ပိဝ်ခင်းထပ်းဂပ်. ကခင်းထပ်းဂပ်. ထွမ်ပိဝ်ခင်း. ခင်း, ထပ်းဂပ်, ဂှင်း. တံးခင်းခင်း(၄) ထပ်း.

တၢ။

(၄)တွင်.လိပ်းတွင်.လူ.

- ရွပ်းသင်ထင်,လိပ်းပီခင်တင်းပီခင် တွင်.လိပ်းတွင်.လူ.?
- တိမ်းခေ လွင်းဂိတ်,ခေရှေ.ဂင်း တင်းပီခင်တွင်.လိပ်းတွင်.လူ.ခေခင်.တၢ။

(Z)ထပ်းသိုဝ်ခေ,ဟေ.

- ရွပ်းသင် ခုခင်ယီးခင်ခမ်းခေ. လိပ်းထိုဝ်းတၢ; “သိုဝ်ခေ,ဟေ.”မး?
- ထပ်းသိုဝ်ခေ,ဟေ.ခေ. ပီခင်ဟေ;ခမ်းခေ; လှ်.ဟေခင်.လွင်းလိပ်းသင်?
- လာတ်;ခေ ပီးဂိတ်, ပီးပီခင်ထပ်းရှေသိင်ခေ; ပီးထပ်းသိုဝ်ခေ,ဟေ. သိင်;ဂမ်,ခေခမ်းခေ; ခေခင်.တၢ။

(၆)လိပ်းယိုခမ်းထူးဂခေ

- တိမ်းလိပ်းထူး ပေ;ခေ/ပီးခေ.သူ ယူ,တီးမိုင်းဂိတ်ခေ. ဟေခင်ခေ;လူ။
- တိမ်းလိပ်းထူး မေ့သွခေသူ ယွခမ်းခေ. လွင်းလိပ်းလှ်;ဂိတ်ခမ်းခေ.လူ။

(၈)ရှမ်းဂပ်းထုတ်,

- တိမ်းခေ တီးပွင်,ရှမ်းဂပ်းထုတ်,တီးခေ.တင်းသိင်; ခေပခေတၢ.

(10)ဂင်ခမ်းဂင်ခိုခမ်း

- ဂင်ခမ်းခေ.မီးယမ်းသင်? ဂင်ခိုခမ်းခေ.မီးယမ်းသင်လိပ်း?
- ခွပ်းယမ်းခေ.မီးလိပ်းထူး/ခွပ်းဂင်ခမ်းဂတ်,ခေ. မီးလိပ်းခမ်း/ခွပ်းလိပ်းခေ.မီးလိပ်းခမ်း ခွပ်းခွပ်း, ပီးခေ. မီးလိပ်းခမ်း?
- ရွပ်းသင်ခေ; ပီခင်မးဂင်ခမ်းဂင်ခိုခမ်း?
- ရွပ်းသင်ခေ; ပီခင်မးခမ်းဂတ်;ခမ်းမီး?

(11)ထေးသု

- တိမ်းခေလွင်း; သုရှ်းထိင်;လိပ်းလိပ်းတၢ။
- ခေ,ဂင်ခင်သု တေ,ပေ;ပီခေ ထေးသုမးခေခေ. ခီးခေလိပ်းဂိတ်;မခမ်းတၢ။

- ခိုးစားလွင်းယိမ်းတောင်းတိုင်းလေး၊ ပခန်းရှုံးလူး။
- သပ်းလိင်းစား တီးပွင့်၊ ချေးရှမ်း ပုတီးခန်းတု။
- ခမ်းလင်း၊ ထင်၊ ပွဲ၊ လေး၊ လေးသု၊ မိလူလှ။

(17) မာန်၊ တု

- ခင်၊ ရှိသ်တု၊ တေကမ်း၊ ကုခင်းခခင်း၊ တေလုံးရှိတီးရှင်တုလှမ်းလိမ်း?
- ထုဂ်၊ လုံးလှမ်းလုး၊ ရှေးဂင်းမာန်၊ တု ရှမ်းထိုင်၊ ရှိဝ်?

(18) ပိုခင်တိမ်ဂမ်ရှမ်းကမ်းလီး

- လှိုင်းကပ်ရှင်ချေးပုတီးခင်းကခင်ခင်းသေ တိမ်းလိမ်းပွင့် ရှုံးမီးခင်းခင်းလိမ်းတု။
- ဗွမ်းဂခင်ပီခင်ရှင်းမိုင်း၊ ပိုင်၊ လု၊ ပေးရှင်းရှိခင်း၊ ခမ်းယု၊ ရှေးရှိုင်းသုင်

(19) ပွဲးထိုင်ပီးမ့်၊ တီး

- ပေးထိုင်လှိုခင်ထိုင်မုး မိုင်းရှမ်းရှိတီးပွဲးသင်?
- ခိုးစားလွင်းလိင်းလူ လွင်းမုခင်းလှ ပွဲးထိုင်ကခင်ကပ်ဂပ်၊ ယမ်းခပ်မုးခခင်းလူး။
- ပေးထိုင်ပီးမ့်၊ ထုဂ်၊ လိဝ်၊ ဝင်းထိုင်ထိုင်၊ ရှိဝ်ခိ တိမ်းစပေခင်တု။

(20) ပိုခင်းတီးတီးဂိမ်းလေး၊ လိမ်းလီးတီး

- တီးလေး၊ ရှုခင်းတီးခိ၊ တီးပွင့်၊ မခင်းဝုးသင်?
- လတ်းစားထိုင်မိုင်းတုမိခိခင်းတီးရှမ်းမိုင်းခခင်းလူး။
- ခိုးစားလွင်းလိမ်းတီးတုမုခင်းတု။

(21) တွခင်းဗိုင်းလိခင်း၊ တိမ်းတုခင်းထိဝ်လိမ်း

ချေးရှမ်းထိုင်းတုခိ၊ ရှိတီးပီခင်တုခင်းထိဝ် ရှုံးသမ်းလိင်းတု။

- ယိုခင်းယွခင်း၊ တုဂ်းယွခင်း၊ လီးတခင်း၊ လပ်လွင်း၊ တိတ်းတေး၊
- ယိုင်းမိ၊ ယိုင်းကခင်း၊ ကိခင်းကခင်း၊ သီခင်းသိဂခင်း၊ ဗိခင်းဂခင်း၊
- မိလပ်၊ ခမ်းမိ၊ တိတ်းတတ်း၊ ထတ်းသိခင်း၊ ထတ်းသိခင်း၊

- ပိုခင်းဇာတ်၊ ပိုခင်းခါတ်၊ ပိုတ်၊ဗရုတ်၊ ပါးမွခင်း၊ ပါးဝူခင်း၊
- ရှိုင်းပွင်၊ ရှိုင်းလိမ်း၊ ရှိုင်းသင်း၊ ခပ်.ခိုင်၊ တမ်းပါး၊
- ပန်းပိုင်၊ မါမီး၊ လွန်းလုံး၊ ချေးပွင်၊ ထီ.သင်၊ သါင်၊ ငမ်းလုံး၊
- သီခင်းထိုင်၊ သီခင်းသိမ်း၊ မင်းမခင်း၊ တုမ်းတိုင်၊ တီခင်းတိုင်၊ ကိုင်ပိုင်၊
- ဝမ်းဂါ၊ ခွတ်၊ဗခင်း၊ ချေးမခင်းဂီခင်း၊ ရှိုင်းလိမ်း။

*****